

МЕТАФОРИЧНА ОБ'ЄКТИВАЦІЯ КОНЦЕПТУ ІСЛАМСЬКИЙ СВІТ (АНТРОПОМОРФНА МЕТАФОРА)

Хорошун Ольга Олександрівна

викладач, кафедра англійської мови та прикладної лінгвістики
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Антропоморфною називають метафору, в якій предмети та явища об'єктивної дійсності представлені в асоціативному зв'язку з людськими формами і якостями. Антропоморфна метафора відзначається надзвичайною поширеністю та різноманітністю. О. Селіванова відзначає, що «закономірність мовного семіозису, згідно з якою знаки, що називають людину, частини її тіла, властивості, дії, стани тощо, використовують для позначення інших царин [1, с. 109].]».

Вихідними понятійними сферами антропоморфної метафори є "анатомія і фізіологія", "хвороба" та "сім'я". В даному випадку людина моделює реальність виключно за своєю подобою. Характерне людині антропоморфне сприйняття світу пояснює факт концептуального уявлення про оточуючий її світ як про живу істоту, що володіє притаманними людині властивостями і характеристиками, почуттями і мисленням.

Морбальна метафора (метафора хвороби і смерті) є найбільш поширених в публікаціях АГП присвячених ісламському світу . В даному типі метафор *ІСЛАМСЬКИЙ СВІТ* концептуалізується як онкологічне захворювання, мусульмани – як люди, схильні до психічних та інших захворювань:

(1) *There is a **cancer** of extremism within Islam today [2].*

(2) *As we've seen, these **obfuscations** are meant to hide the inherent problem of Islam...[3].*

У деяких статтях ісламський образ думок прямо названий патологічним:

(3) *This is a civilization in **distress**, and unless it faces the **pathologies** that have given birth to an ISIS monster its belly [4].*

У публікаціях підкреслюється, що іслам сприймає патологію свідомості у своїх послідовників як норму, а розумні, психічно здорові люди знищуються:

(4) *Only in Islam is the **abnormal mind** accepted and the **normal mind** is killed. How can they confront an ideology that they themselves carry within them and within their mindset? [4].*

У наступних прикладах реалізується варіант морбальної метафори, в якій ісламська загроза ототожнюється з раковою пухлиною, метастази якої проникають усюди:

(5) *All of this instability in so many nations has given Islamic extremism room to spread like **malignant cancer cells** [5].*

Крім того, широко використовується порівняння дій Ісламського Світу з культом смерті:

(6) *The rise of the Islamic State, also known and ISIS, is triggering some long overdue, brutally honest, soulsearching by Arabs and Muslims about how such a large, murderous Sunni **death cult** could have emerged in their midst [4].*

В дискурсі АГП широко використовуються метафори на позначення концепту *ІСЛАМСЬКИЙ СВІТ*, як сім'ї, в якій чітко простежуються родинні зв'язки – всі мусульмани браття:

(7) *Though some may believe otherwise, it's not the **Muslim Brotherhood** that's planning attacks [6].*

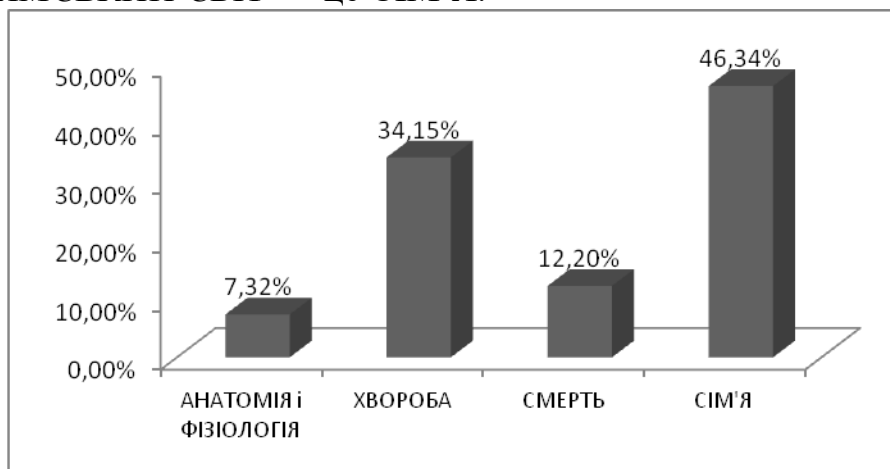
А Катар за свої дії з фінансування ІДІЛ порівнюється з хрещеним батьком терористів:

(8) *Now, however, Qatar is finding itself under withering attack by an unlikely alignment of interests, including Saudi Arabia, the United Arab Emirates, Egypt and Israel, which have all sought to portray it as a **godfather** to terrorists everywhere [7].*

Значно менше використовуються анатомічні та фізіологічні метафори. Так, наприклад, Єгипет називається серцем арабського світу:

(9) *Egypt is a country that in many ways represents the **heart** of the Arab world, and I think it will be a terrific opportunity for the president to address and discuss our relationship with the Muslim world [8].*

Загалом проаналізувавши матеріал АГП, ми виявили 41 антропоморфну метафору, майже половина яких, а саме 46,34%, припадає на метафоричну модель *ІСЛАМСЬКИЙ СВІТ* – це СІМ'Я.

Рис. 1 Відсоткове співвідношення моделей антропоморфної метафори на позначення концепту *ІСЛАМСЬКИЙ СВІТ*, %

Наведені приклади доводять, що метафора є ефективним прийомом аргументації, оскільки виражає домінуючі уявлення, присутні в свідомості певного мовного співтовариства, і завдяки своїх декларативності і дескриптивності, надає повідомленню належний вигляд, формуючи думку інтерпретатора у відповідному руслі.

Список літератури

1. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2010. – 844 с.
2. Fareed Zakaria: Let's be honest, Islam has a problem right now

Электронный ресурс. URL : https://www.washingtonpost.com/opinions/fareed-zakaria-islam-has-a-problem-right-now-but-heres-why-bill-maher-is-wrong/2014/10/09/b6302a14-4fe6-11e4-aa5e-7153e466a02d_story.html (Дата звернення 15. 05. 2023).

3. 'Honor killings' and Islamic terrorism Электронный ресурс. URL : <https://www.almendron.com/tribuna/honor-killings-and-islamic-terrorism/> (Дата звернення 15. 05. 2023).

4. ISIS Crisis Thomas L. Friedman Электронный ресурс. URL : <https://www.nytimes.com/2014/09/24/opinion/thomas-friedman-isis-crisis.html> (Дата звернення 15. 05. 2023).

5. Islamic world needs fairminded leaders By Joel Brinkley Электронный ресурс. URL : <https://www.sfgate.com/opinion/brinkley/article/Islamic-world-needs-fair-minded-leaders-4301175.php> (Дата звернення 15. 05. 2023).

6. Islamophobia and rightwing terrorism Электронный ресурс. URL : <https://www.washingtonpost.com/opinions/2021/06/13/ontario-london-attack-islamophobia-muslims-right-wing-terrorism-threat/> (Дата звернення 15. 05. 2023).

7. Qatar's Support of Islamists Alienates Allies Near and Far By David D. Kirkpatrick Электронный ресурс. URL : <https://www.nytimes.com/2014/09/08/world/middleeast/qatars-support-of-extremists-alienates-allies-near-and-far.html> (Дата звернення 15. 05. 2023).

8. A Necessary Response to ISIS By the editorial boardaug Электронный ресурс. URL : <https://www.nytimes.com/2014/08/25/opinion/a-necessary-response-to-isis.html> (Дата звернення 15. 05. 2023).